

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului</p> <p>Parohiile cl. I. și II. pe un an 5000 Lei Parohiile cl. III. . . . . 4000 Lei Parohiile sub clasă . . . . . 3000 Lei Pentru particulari 4 . . . . . 1500 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.</p>	<p>Prețul inserțiunilor</p> <p>Concure de prot. 4000 Lei. Parohii de cl. I 2500, de cl. II 2000, de cl. III 1600. La celelalte publicații 1 cm. □ 20 Lei</p>
---	--	---

Crucificare și Inviere

Golgota este un epilog. Este epilogul nedreptății și păcătoșeniei omeniești. Este capod'opera urii asazine și influențate. Dar Golgota este și un prolog. Este prologul unei vieți răscumpărate prin jertfă. Este culmea tuturor posibilităților spirituale spre care de aci înainte trebuie să urce neîncetat omenirea. În sângele scurs pe ea e condensată toată iubirea de care a fost capabil un Dumnezeu și tot eroismul moral de care a fost capabil un om.¹

Mântuirea obiectivă e realizată de Iisus prin cele trei serviri de: profet, arhieru și împărat. Punctul central și culminant în istoria mântuirii noastre îl constituie drama Golgotei. Crucificarea lui Iisus, rămâne simbolul suferinței integrale și al sacrificiului suprem, pentru salvarea neamului omenesc. Hristos și-a dat viața Sa pentru a mântui viața lumii. Sfântul Ap. Pavel spune că sângele Domnului este „preț de răscumpărare pentru mulți“ și că Domnul a suferit în locul nostru și pentru păcatele noastre. Jertfa crucii are, deci un *sens substitutiv*, căci Hristos e „mielul care ridică păcatele lumii și s'a făcut pentru noi „blestem“ să ne elibereze de sub povara blestemului legii. A luat asupra sa vina și păcatele întregii omeniri și jertfa Sa reală, voluntară și benevolă ne-a răscumpărat din robia și teroarea satanică. Acesta e supremul eroism etic, de a te sacrifica pentru altul și pentru ideal.

Dacă „înțelegem prin eroism puterea de a ne învinge pe noi înșine pentru a face să triumfe valorile ideale dictate de propria noastră conștiință. Cel mai înalt grad de eroism moral este acela pe care îl realizăm când reușim să înfrângem cel mai puternic instinct al unei fiin-

te: instinctul de conservare de sine. Când poate zice: sunt capabil de a-mi sacrifica viața pentru altul și pentru un ideal, atunci ai atins maximum de eroism moral.“² Din dragoste față de om și milă față de suferința și mizeria omenirii, a venit Iisus în lume și pentru mântuirea noastră și-a dat viața pe cruce. Crucea e semnul împăcării cu cerul și e chemarea la viața cea nouă și la luptă pentru afirmarea și întronarea idealului creștin în viața omenirii. Suferința și jertfa, patimile și moartea lui Iisus, aduc lumii: biruința adevărului, dreptății și iubirii jertfelnice.

În fața crucii pe care e pironit Iisus, vei descifra, omule, taina cea mare că: tu trebuie să fii răstignit și că în locul tău s'a crucificat Iisus. Hristos sângerează pe cruce, ca să dea satisfacție dreptății divine ce a fost ofensată prin păcatul neascultării. Prin semnificația jertfei de pe cruce ca manifestare a iubirii divine reese sensul substitutiv; iar sensul satisfăcătoriu al jertfei, apare ca o exteriorizare a dreptății divine. Omul nu se mai putea mântui singur, încât intervenția Creatorului constituie începutul mântuirii noastre. Hristos moare pentru noi, ca noi să trăim pentru El și după învățătura Sa. A pățimit din iubire față de noi, ca în lume să rodească belșugul iubirii. A răbdat crucificarea spre a restabili raportul inițial dintre creatură și Creator. Prin jertfa Sa a vrut să ne facă frați ai săi, frați de cruce și înviere. S'a solidarizat cu vina noastră, ca prin patima Sa să împăce cu Dumnezeu și noi să participăm la sfințenie și lumină. Deaceia „sensul conciliatoriu al jertfei lui Iisus e de: a restabili un echilibru între iubirea lui Dumnezeu și voia omului și între dreptatea lui Dumnezeu și neputința omului. Jertfa Domnului are rostul de a împăca pe om în sine, adică de a institui domnia spiritu-

¹ Prof. Dr. Gr. Cristescu — Vino și Vezi pag. 211 Sibiu 1929.

² Prof. Univ. G. G. Antonescu — Pedagogia contemporană. pg. 69-70 Ed. II Ed. Casa școlilor Buc. 1940.

asupra materiei, a moralității asupra sensualității, de a împăca pe om în Dumnezeu și de a împăca, oarecum pe Dumnezeu în sine, adică iubirea Sa cu dreptatea Sa³.

Sângele vărsat pe cruce e curățire și har, e lumină și iubire, e milă și îndurare, e izbăvire și iertare; e putere și împăcare. De atunci crucea tronează maiestuoasă în centrul istoriei și iradiază scilpiri de lumină și licăriri de energie spirituală.

Ea e centrul solidarității spirituale și al înfrățirii universale, căci, din ziua în care ea a fost înfiptă în stâncile Golgotei o nouă geneză spirituală și a deschis paginile pentru înscrierea momentelor de ascenziune umană pe aripile spiritului nemuritor. Prin ea s'a încetățenit în conștiința lumii spiritul de jertfă întrupat în cea mai înaltă formă de afirmare, martirul rezistențelor morale și biruințele caracterului apărător de certitudini eterne⁴. Iată logica suferinții și sensul crucii biruitoare.

„Poporul meu ce am făcut eu vouă și cu ce mi-ați răsplătit? În loc de mană cu fiere, în loc de apă cu oțet, în loc să mă iubiți, pe cruce m'ați pironit?” Da, lângă Crucea Domnului descifrăm și simbolul ingraturii și nestatorniciei omeneste. Cununa de spini, scuipatul în față, palmuitul și crucificarea e tot ce a făcut lumea pentru Iisus. Ba mai mult l-a grațiat pe Varava și au dat morții pe cel fără de moarte — pe Hristos!

„Iată omul” (Ioan XIX, 15) ce rabdă și suferă pentru omenirea întreagă. Ura, răutatea și invidia în coalitție, lașitatea și răzburarea, au răstignit viața lumii.

„Coroana fi era de spini, dar era pusă pe un cap, în care nu s'au plămădit decât gânduri generoase; manta roșie acoperea un trup ale cărui mădulare n'au stat niciodată în slujba păcatului; bățul de trestie era ținut de o mână care n'a lucrat decât din porunca iubirii aproapelui”. (Protop. I. Goron) Pe crucea Golgotei Iisus strigă: „Mi-e sete” și i s'a dat oțetul urii și al vicleniei.

Noi „propoveduim pe Hristos cel răstignit (I Cor. I, 22) și pe Hristos cel înviat! Trăirea și experiența acestui adevăr constituie esența vieții creștine.

„Inchinămu-ne Patimilor Tale, Hristoase; arată-ne nouă mărită învierea Ta”. Ca să găsim pe Iisus cel înviat, trebuie să-L căutăm pe Iisus cel răstignit. Ca să ne bucurăm de lumina învierii trebuie să alergăm la mormântul Domnului.

„De n'a înviat Hristos, zădarnică este propoveduirea noastră”, zice apostolul Pavel. De lângă mormântul lui Iisus a răsărit lumina și soarele dreptății. De aici se afirmă certitudinile spirituale și pornesc hotărârile morale ale întregii umanități.

A înviat Iisus, a înviat idealul și o nouă certitudine se afirmă în viața noastră că și noi vom învia. Invierea, adică restitutio in integrum a ființei noastre e rodul harului divin ce ne-a venit prin învierea Domnului. Faptul învierii confirmă adevărul spiritualității și întretine optimismul darului de perfecțiune.

În zorii învierii, se ivește pentru inima omenească nădejdea altei vieți, certitudinea nemuririi și împlinirea augustelor nostalgii. Prin moartea trupului Iisus s'a smerit „pogorându-se întru cele mai de jos ale pământului”, iar prin înviere s'a proslăvit întru slavă cerească. Invierea Domnului e moment de bucurie și convertire; e prilej de sfințenie și perfecțiune; e taina renașterii și a învierii sufletești. De aceea ne rugăm „Luminează haină sufletului meu, dădătorule de lumină și mă mântuește”. Sufletul chinuit de ideal și inima vlăguită în luptă pentru dreptate lângă Iisus celui înviat află scăpare și alinare; perfecțiune și nemurire.

Invierea e chemarea la înfrățire „să zicem fraților și celor ce ne urăsc pe noi” și îndemn la împăcare „să iertăm toate de înviere”.

„A înviat Domnul! Mergeți de spuneți ucenicilor Lui!”, Iată îndemnul îngerului către mironosițe și pe care ni-l repetă și nouă. Prin viața și faptele noastre să propoveduim adevărul învierii lui Iisus.

„Veniți de luați lumină”, e chemarea protoului în noaptea cea sfântă, căci lumina lui Hristos luminează pe tot omul ce vine în lume.

În noaptea învierii, să dea Dumnezeu să învie Iisus în sufletele noastre, ale neamului și ale umanității întregi. După patimile și suferințele măcelului de acum, să vină în omenire și solia păcii, a înfrățirii, a armoniei și a solidarității. Prin învierea Domnului să vină și învierea neamului nostru și să pășim pe calea renașterii și refacerii generale. Săptămâna Patimilor Domnului să fie prilej de crucificare a egoismului și a păcatului, de asceză și căință, de meditație și mărturisire, de curățire și împăcare; ca la Paști să ne cuminecăm din potirul euharistic cu Hristos cel înviat.

Așa pregătiți sufletește să putem fi martori ai învierii și să răspundem la salutul de „Hristos a înviat” cu hotărârea și certitudine că „Adevărat a înviat”!

³ Pr. Dr. C. Munteanu în Revista Cronica Românului Anul XIX Nr. 4, Aprilie 1943.

⁴ Prof. Dr. Gr. Cristescu op. cit. pag. 171-172.

ACTUALITĂȚI**SINDICALIZARE**

Pr. Tr. CONSTANTIN

Se vorbește tot mai mult și cu profunde rezultate practice, despre sindicalizare.

Definiția după Academia Română: asociație de persoane interesate într-o întreprindere sau breslă, care se adună în vederea realizării unui scop comun.

Sindicalizarea, în sinteză, pune ecuația: dacă libertatea umană este un principiu, dreptul de existență este tot un principiu, prin necesitate, anterior oricărui principiu și statul ori societatea trebuie să-l garanteze cu întâietate. Legile sociale naturale, nu sunt decât manifestarea spre un grad mai înalt al legilor fizice, biologice și psihice, după normele cărora se dezvoltă ființele vii și cugetătoare. Omul, nu este numai o inteligență care își explică natura prin știință, el este în același timp o *conștiință*.

Având *rațiunea*, omul caută *adevărul*, având *conștiința*, el caută *binele*. Acest bine, el se simte obligat a-l realiza și față de dânsul, ceea ce se cheamă *morală individuală* și față de celelalte ființe cu rațiune și conștiință, care seamănă cu dânsul, ceea ce se cheamă *morală socială*.

Cicero în celebrul text din „De legibus”, afirmă existența unei legi comune tuturor oamenilor care comandă virtutea și oprește injustiția. El spune adevărul mare, în care constă universalitatea și necesitatea unei legi morale, în toate domeniile de acțiune ale omenirii.

Fauillée — unul din protagoniștii socialismului francez — spune că, legile morale care se impun individualui, nu sunt altceva decât condițiile generale ale existenței și dezvoltării societății.

Problema drepturilor și datoriilor, nu se pune deci numai între om și stat sau societate, ci îndeosebi între oamenii concepuți ca asociați unei opere comune și obligați a se comporta unii față de alții prin necesitatea atingerii la maximum a unui scop comun. Omul trăind în societate și neputând să trăiască în mod practic și lucrativ, — fără de ea, este în orice moment un *debitor* față de societate. Obligațiunea fiecăruia față de toți asociații, nu trebuie să rezulte dintr-o decizie arbitrară, exterioară împrejurărilor; ea trebuie să fie pur și simplu achitarea contravalorii foloaselor ce fiecare le trage din fondul moral

și material al societății, adică prețul serviciilor ce societatea îl dă fiecăruia.

Pentru reglementarea drepturilor și datoriilor, morale și materiale dintre asociați, statul modern în rațiunea de a fi, are dreptul și prin consecință datorია, de a interveni pentru stabilirea echilibrului. Egoismul individual neputând fi învins prin simpla conștiință individuală, va impune la nevoie, prin forță regula justiției și va asigura astfel fiecăruia, partea sa legitimă în muncă, produs și retribuție.

Capitaliștii, condamă orice intervenție a statului în jocul fenomenelor societății. Legile care reglementează aceste fenomene — spun ei — sunt legi naturale, în care legislatorul uman nu trebuie și de altfel nu poate schimba nimic. Filosoficește omul este liber, statul trebuie să se mărginească a-i garanta exercițiul acestei libertăți în lupta pentru existență, care este izvorul și condiția oricărui progres.

Proprietatea individuală este ea însăși libertatea, un drept inerent al persoanei umane; proprietatea individuală nu este numai o consecință a libertății, ea este garanția libertății.

Capitaliștii recunosc, că dela revoluția franceză, spiritul de asociație, pătrunde pretutindeni în lumea modernă. În locul vechei concepții pur individualiste, se substituie tot mai adânc concepția grupului de forțe, de acțiune colectivă. În toate țările s'au creat trusturi și carteluri, societăți mutuale și cooperative, sindicate patronale și muncitorești, trade uniuni și confederațiuni de muncă etc.

Dar — spun capitaliștii — fiecare din grupurile sociale și profesionale astfel constituite, este însuflețit de un spirit de corp, adesea exclusiv și pentru a-și legitima actele, face apel la principiile de solidaritate de breaslă. Or, adesea se întâmplă că, atari acte sindicale, turbură viața normală a unei națiuni. Ele agită și o neliniștesc și în anumite cazuri lovesc interesele generale și permanente ale țării, stânjesc prosperitatea și siguranța.

* * *

Însă, în justiția mutuală, ca o condiție esențială a unei organizațiuni permanente, rațională și pacifică a societății, trebuie ca uzul legilor solidarității sociale să fie așa făcut, ca rezultatul să fie în conformitate cu ideea de justiție ce și-o propune. O asociație cooperativă impune membrilor săi o reciprocitate de drepturi și de datorii. Ea cere o colaborare mutuală pentru nevoile grupului, care sunt expresiunea comună a drepturilor legitime a fiecărui mem-

bru. Ca exemplu sunt admirabila organizație de asigurare engleză contra șomajului în Corporațiunea Cărții, casele de asigurări sociale, casele de rezistență pentru cazuri de grevă.

Toate aceste organizațiuni și-au justificat existența și activitatea, pentru că regulile lor decurg dintr'un grad de conștiință, ce prevalează interesului egoist al fiecărui membru, și fiindcă sunt reguli care impun tuturor o lege de datorie mutuală pentru dezvoltarea fiecăruia și în același timp, pentru dezvoltarea tuturor,

Pentru buna funcționare interioară a unui sindicat, fiecare membru trebuie să ajungă la acel nivel intelectual, ca să cunoască legile interdependenței ce-l fac solidar cu toți asociații sindicatului său, și la acel nivel moral ca să poată concepe în mod limpede un ideal de justiție, ideal care se va trudi să realizeze perfecte raporturi cu semenii săi. Pornind de aici este ușor a se delimita solidaritatea membrilor sindicalizați și să înlătore excesele pe care le văd în sindicalizare capitaliștii.

Este exces, în interiorul unui sindicat, atunci când se impune membrilor săi acte, care rup legăturile cu alte grupuri sau sindicate profesionale. Individul sindicalizat nu-și mărginește aici întreaga personalitate. El prin sindicalizare — în mod firesc — contractează un oarecare număr de noi obligațiuni, care nu-l desleagă de obligațiunile generale ce avea înainte și în afară de grupul în care a intrat. Sindicalist el este în același timp membrul unei familii, soldatul unei armate, etc. și nu poate să lepede datoriile acestea pentru simplul fapt că s'a sindicalizat.

Mai este exces, când sindicatul provocându-se la solidaritatea interioară a membrilor nesocotește solidaritatea superioară a tuturor grupurilor sindicalizate. Din momentul în care orice membru al grupului admite că, în sindicatul din care face parte, se află un fel de conștiință comună, care judecă actele fiecărui asociat, față de ceilalți, mai vârtos trebuie să admită că, în afară de asociația respectivă se află o conștiință identică, care va judeca din același punct de vedere actele acestei asociații, față de celelalte grupuri. El va trebui să-și interzică și lui și grupului său particular, ce-ace își interzice față de cei mai apropiați asociați ai săi.

Dacă un sindicat tinde să devină mai puternic în societatea din care face parte integrantă, cu scopuri dominatoare asupra celorlalte sindicate, el se aseamănă cu o tumoare într'un organism viu. Tumoarea se dezvoltă,

toate celulele ei trăesc, dar asta nu-i spre folosul organismului. Această acțiune excesivă otrăvește sursa vieții întregului organism, a fost otrăvit însuși izvorul vieții lor. Tumoarea moare de moartea ființei, pe care tinde să o omoară.

Ce ar mai rămâne din prosperitatea și puterea sindicatelor într'un stat, ai cărui sindicaliști, prin tendința anumitor grupuri de a domina viața publică, ar comite excese și ar desorganiza viața comună?

Deci, mișcarea sindicalistă, care a început la noi în mod practic în toate domeniile publice — chiar și în Cler, își datorează originea și forța crescândă în cauze foarte generale și adânci.

Intr'un articol viitor, vom reveni asupra istoricului mișcărilor sindicaliste,

Pr. Tr. Constantin

GRANIȚA ȘI OAMENII EI.

(Urmare din Nr 16-17/1945)

Locotenent mareșalul Ladislau Cena

(1843-1916)

S'a născut la 3 Octomvrie 1943 în Mehadia. În acel an tatăl său *Nicolae Cena* (1811-1890) era caporal, mai apoi sublocotenent în regimentul conșinjar român-bănățean Nr. 13.

Un frate al său, căpitanul *Dimitrie (Demeter)*, a absolvat școala de război și a ieșit, în seria lui, primul pe țară.

Ladislau a fost botezat de protopopul *Iacob Popovici* (1841-1850) al Mehadiei și a primit numele de *Vladuș*. A urmat școala militară din *Mörisch-Weischirchen*, academia din *Wiener Neustadt* și școala de război din Viena.

S'a distins în războiul contra Prusiei (1866) și în campania dela 1878 din Bosnia.

A fost decorat cu ordinul *Francisc Iosif I* și cu crucea de cavaler al ordinului *Leopold*. Și a fost înălțat și aghiotant al arhiducelui *Eugen*. A lucrat cu maiorul *Gheorghe Trica* (1847-1921) și loc. colonelul *Grigore Trailovici* (1849-1926) în institutul geografic din Viena, iar pe teren la triangularea geodezică a Bosniei.

A comandat ca colonel regimentele de artilerie din *Linz* și *Timișoara*, ca general de brigadă fortăreața *Premysl* și ca general de divizie corpul de armată din *Galiția*, staționat în *Lemberg*.

Calitățile-i eminente îl ridică inspector al artileriei în monarhia austro-ungară. În acea

epocă atât inspectoratul de sub conducerea sa, cât și consiliul tehnic superior al armatei se ocupau cu modernizarea artileriei de câmp și studiau construcția unui nou tip de tun.

Opinia consiliului nu încadra cu vederile generalului Cena. Dar timpul i-a dat lui dreptate și perfecționările ulterioare în arma artileriei și-au temeliuit construcția pe bazele trasate de el.

Parlamentul din Budapesta a supus unei vii discuții această atitudine a cercurilor militare superioare din Viena. Și istoria înregistrând cazul, subliniază elogiile pe care maghiarii au fost nevoiți să le aducă genialului general grănicer Ladislau Cena.

Nimbat de o necontestată aureolă ostășească el se retrage la pensie. Ii urmează arhiducele Leopold Salvator, socrul principesei Ileana a României. Refuză promovarea sa ca aghiotant imperial și baronatul. Dar rămâne în Viena și întreține legături cu aristocrația austriacă și italiană și cu lumea politică și diplomatică din capitala monarhiei, căsătorit fiind cu italianca Malvina Toscano del Banner.

Aci a și murit la 1 Martie 1916, în vârstă de 73 ani.

Contemporan cu generalii Alexandru Lupu (1838-1925), Nicolae Lugojanu (1848-1927), Daniil Mătârângă (1850-1918), Mihail Șandru (1752-1930) ș. a., face parte din „Societatea română ortodoxă jubiliară imperială” și participă, activ, la toate mișcările utile demnității românești din Viena.

Generalul Ladislau Cena își petrecea vara la via sa din Laz, de lângă gara Băilor Herculane, azi proprietatea comandoului aviator Petru Domășneanu din Iablanița. Aci, în frumoasa sa vilă, primea pe oamenii ținutului și pe fruntașii Banatului. Nepotul său, prof. Ienache Ionescu dela liceul Traian Doda, cunoaște întâmplările din viața sa, bogată în fapte, cari îi reliefează românismul și credința în biserica ortodoxă.

Când i se solicita nășia la vreo cununie în Mehădia, o condiționa dela confesiunea dreptmăritoare a nupturienților. Iar finilor le cerea, ca să-și boteze copiii cu un singur nume, cu prins în Calendarul diecezân.

Era mândru de originea sa grănicerească-

Mulți urmași de ai săi în militarie își datorează lui cariera militară. Și mulți studenți bănățeni au primit adăpost, sprijin și sfat în casa sa, întotdeauna deschisă, din Viena.

În Kursalonul și în parcul central al Băilor

Herculane construite cu trudă românească, țărănilor grăniceri le era interzisă intrarea. Vlăduț Cena, îmbrăcat în uniformă de mareșal stătea însă de vorbă cu ei și se plimbă în parc la braț cu nepoatele sale, țărance din Mehădia și lua masa cu ele în Cazinou.

Într-o Duminecă din toamna anului 1910 generalul Nicolae Lugojanu intră cu un ofițer mai înaintat în vârstă dar de rară distincțiune, în biserica noastră catedrală. Imbrăcat în manta, nu i-se vedea gradul. Vlădica Miron îl zărește, Coboară tronul și îl conduce în strana dreaptă, între demitarii Filaret Musta, Dr. Iosif Badescu, Dr. Iosif Olariu... La tasuri el pune, discret, câte un galben.

Era locotenent mareșalul Vlăduț Cena din Mehădia.

Azistase cu câteva luni în urmă la depunerea jurământului episcopului Miron Cristea în Burgul dela Viena. Iar acum venise la Caransebeș cu darul ce-l datora eparhiei sale: un cec în valoare de 5.000 coroane aur...

Dr. Cornel Corneanu

Literatura despre mănăstirea PRIZLOP, (Județul Hunedoara)

(Continuare din Nr. 16-17)

27. Dr. Barbul Jenő, „Fejezetek a román irodalom történetéből”, în revista „Aczél”, Budapest, 1911, Nrii 10, 11 și 12 și anul 1912, Nrii 2 și 3.

E trasă și în broșură aparte. E un fel de apreciere, a literaturii noastre, dela originea ei până la Petru Maior. († 1821). Pare mi îi servi ca teză de doctorat în litere.

A fost malignos recenzată, de Dr. Zeno-vie Păclișanu, în „Gazeta Transilvanici”, Brașov, 1913, Nrii 13-15.

28. Gh. Arbore, „Noțiuni de Istoria Literaturii Românești”, Galați, 1886, pg. 127-8, (112).

29. Dr. Cardaș Gh., Istoria literaturii române, București, 1939, pg. 159. „Plângerea sfintei mănăstiri a Silvașului, din eparhia Hațegului din Prizlop”.

30. Dr. Iacob Radu, în foaia „Unirea”, Blaj, 1913, Nrii 48-53.

31. Idem, Istoria vicariatului gr. cat. al Hațegului, Logoj, 1913, pg. 8, 58, 62-102, (77, 79, 230) 108, 113, 141, 182-188, 143, 194, 196, 209, 222, 228, 291, 295, 296, 298, 306, 336, 351-567, 369.

32. *Dr. Augustin Bunea*, Enciclopedia română, Sibiu 1904, Tom. III, pg. 673.
33. *Ioan Boroș*, în „Foaia Oficioasă” a eparhiei Logojului, 1915, Nr. 24.
34. Tot dânsul, în „Sematismul jubiliar, al diec. Logojului, 1903, pg. 465 și următoarele.
35. *Augustin Bunea*, în foaia „Unirea”, Blaj, 1901, Nr. 11 (19) Peregrinaj la inaugurarea mănăstirii. Ca zidire, mănăstirea Prizlopului aduce mult cu paraclisul Coziei.
36. *Dr. Ioan Georgescu*, Istoria bisericii creștine, universale, Blaj, 1921. (În 1931, a ieșit a III, ediție) pg. 216.
37. Rev. „Biserica Ortodoxă Română”. București 1931 pg. 334. Călugărul Nicodem e primit ca sfânt. Acoluthia lui e pusă la minei, pe 26 Dec. și e compusă de meletia, mitropolitul Moldovei, la 1846.
38. Foaia din Blaj, „Unirea”, 1929, Nr. 30. La biblioteca centrală din Blaj, se păstrează un convolut respectabil de hârtii oficiale, cari nu prind istoricul icoanei Preacuratei; icoană, care ar fi plâns la moartea vlădicului așchet, Petru Pavel Aron.
39. *Dumitru Murărașu*, Istoria literaturii române, București, 1940, pg. 150, „Plângerea mănăstirii Silvașului. (Prizlopului).
40. *N. Iorga*, în rev. „Neamul Românesc în Ardeal”, an. I pg. 277, și următ.
41. Idem, Istoria Bisericii Românești, Vălenii de munte, 1908, (ediția I) Tom. I pg. 139 nota 7.
42. Tot dânsul, Documente românești din arhivele Bistriței, part. I pg. LIII, Hurmuzaki T. XI pg. 854 Nr. 2.
43. Tot el, „Revista Istorică”, 1928, București, pg. 212-3.
44. *Hurmuzachi*, Documente II, partea 5, pg. 764-767.
45. *Dr. Ioan Coltor*, foaia din Blaj, „Unirea”, 1913, Nr. 50.
- 46.) *N. Iorga*, Istoria bisericii românești, Vălenii de munte, 1908 și 1909; două volume. În 1929 a ieșit a II ediție în București; puține schimbări, vol. I. pg: 139; 181; 184; 220; 228-229; 222-223; 227.
47. Idem Istoria literaturii românești, Bucur. 1901. volume I și II. secolul XVIII, vol. I 555. nota 1; vol. II. 158-164.
48. Idem. Sate și preoți: din Ardeal. București 1902, pg. 30; 274;
49. Idem, Istoria literaturii religioase a românilor, București, 1904, pg: 69 și 90.
50. Tot acelaș, Testamentul lui Ștefan Vesperu, soțul domniței Zamfira, în „Revista Istorică”, București, 1930; după *Dr. Andrei Veress.*)
51. *Dr. Augustin Bunea*. Vechile Episcopii românești, Blaj 1902. pg. 45-61
1. Sunt 2 domnițe Zamfirei; vezi ici poz 16.
2. Tot la fel sunt 2 Silvașuri cu mănăstiri. Unul e pe câmpia Ardealului; vezi ici poz 52.
- (Bunea Aron 348.) Sematismul jubilar al arhiepiscopia Alba-Iulia-Făgăraș, Blaj 1900. pg. 215.
- Mai sunt două Silvașuri, pg. 372 și 452.
52. Idem. Episcopii. Petru Pavel Aron și Dionisie Novacovici, Blaj, 1902. pg. 320-330, 428; 348; 155.
53. *Ghenadie* al Râmnicului. Din Istoria bisericească a românilor. Popa Nicodem, († 406) în rev. sf. sinod „Biserica Ortodoxă Română”, București an, XII, pg. 894-903.
54. *Dr. Ioan Lupas*, Istoria bisericească a românilor ardeleni. Sibiu, 1918, pg. 33; 28; 32; 161.
55. *Dr. Ioan Lupas*, „Istoria bisericii române”, București; fără an. Ediția V, pg. 34 și 42, (89).
56. Idem, Studii, confenvența și comunicări istorice vol. I. București 1928, pg. 126-1927.
57. Idem, Cronicari și istorici române; din Transilvania, Craiova, 1933, vol. I. pg. 58-78.
58. *Constantin C. Giurescu*, Istoria Românilor, 1940, (ediția III) vol: II. pg. 161 și 325.
59. *Sematismul* jubilar al arhiepiscopiei Alba-Iulia-Făgăraș, Blaj, 1900 pg. 30. cum și alte șematisme premergătoare.
60. *Dr. Silviu Dragomir*, în „Analele Academiei Române”, București, 1911-1912. Memorele secțiunii istorice pg. 11.
61. *Dr. Alexandru Grama*, în periodicul din Gherla, „Preotul Român”, 1889 pg. 395.
62. În fine, bibliognazia din chestiune nu e lipsită și de o navațiune romantică, mișcătoare până în străfundul răunchilor; ticluită artistică în ungurește de *Dr. Alexandru-Halmagyi*: „Saphira történeti regény”. Cluj 1859.

Dr. Ștefan Pop

Scoală-te Dumnezeule, judecă pământul, căci tu ești stăpânul tuturor popoarelor (Ps. 82, 8).

INFORMAȚII

Mulțumire. P. Sf. Sa Episcopul Veniamin mulțumește pe această cale tuturor celor ce i-au trimis felicitări și urări din prilejul Sf. Sărbători ale Invierii Domnului și făcându-le aceleași urări le împărtășește arhierestile binecuvântări.

Serbarea Sfințelor Paști în Caransebeș. Prea Sf. Sa Păr. Episcop Veniamin înconjurat de un sobor de preoți a servit slujba Invierii Domnului, la crucea împodobită din Piața Unirii.

Creștinii, cu sufletele purificate în noapte de primăvară au umplut piața, făcând să palpate inimile unite în credință, prin vremuri de frământări.

Natura și-a adus și ea obolul la împodobire prin haina verde a primăverii și albul florilor, așezate ca niște luminițe pe castanii din jur.

Luna, care înainte cu trei zile, își ascunsese fața dela pământ, pentru uciderea Fiului dumnezeiesc, în noaptea Invierii, la primul „Hristos a înviat”-iese de după nor trimițând lumina ei mistică peste creștinii în rugăciune.

La Sf. Liturghie a predicat Prea Sf. Sa Episcopul Veniamin.

A doua zi de Paști Sf. Liturghie a fost pontificată de Prea C. Sa Păr. Prot. Ic. Sfor. Romul G. Ancușa, care a și predicat.

Răspunsurile Sf. Slujbe le-au dat corul Catedral al Reuniunii dirijat de dl. Cpt. I. Manole și corul Căminului, dirijat de dl. Prof. D. Cusma.

Ziua de 1 Mai a fost sărbătorită cu un deosebit fast. La oarele 9 a. m. s'a făcut în biserica catedrală din loc sfințirea apei. A vorbit păr. Tr. Dobromirescu.

A fost de față Prea Sf. Sa Păr Episcop Veniamin și autoritățile militare și civile.

A urmat apoi în Piața Unirii desfășurarea unui bogat program compus din cuvântările ocazionale ale reprezentanților orașului, ale grupărilor politice și ale Sindicatelor.

S'a încheiat cu defilarea trupei, a sindicatelor și prezentarea frumoaselor care alegorice.

Ziua de 9 și 10 Mai, ziua păcii și a independenței au fost sărbătorite prin rugăciuni și manifestări publice.

La 10 Mai a slujit și a vorbit în biserică convingător și încurajator Prea Sf. Sa Păr. nostru Episcop Veniamin.

După trecerea în revista în fața bisericii a trupei, a vorbit soldaților maiorul Floca, comand. Reg. 2 de panduri „T. Vladimirescu”

Apoi a defilat în fața unui numeros public armata și o companie din Reg. 2 „Tudor Vladimirescu” care este gazduit în orașul nostru.

Sfintire de biserică. În 27 Mai a. c. se va face sfințirea bisericii din Ramna, de către Prea Sf. Sa Păr. Episcop Veniamin.

Conferința de primăvară a preoțimei din tractul Oravița. Intocmai cum aceia în mijlocul cărora trăim și pia mijlocul cărora suntem născuți, când razele calde de Mărțișor încep să trezească natura la o nouă viață, ei își implântă adânc plugul în ogor. astfel și preoțimea, este chemată la o nouă viață, la o întrunire frățească „ce bine și ce frumos este fără numai a locui

frații împreună”, este chemată la conferința de primăvară.

Și astfel când zorii zilei se revărsau pe străzile orașului reședință, în ziua de 11 Aprilie 1945, preoții satelor de pe valea Carașului încep să-și facă apariția în haine de sărbătoare, dând orașului un aspect cu totul aparte.

S'au adunat cu toții la Sfânta Biserică, unde Prea Onoratul Domn Protopop Virgil Musta invită pe Păr. Iacob Stoian — Anina de a pregăti atmosfera pentru Sf. Taină a Spovedaniei. Păr. Stoian își rosteste cu multă competență meditația cu textul: „Faceți fapte, vrednice de pocăință” (Mat. III, 8) făcând frumoasă impresie asupra auditorului.

Preoții sunt mărturisii pe către Duhovnicul tractului Pr. Petru Șușan — Comoriște ajutat de Pr. Petru Bernaz — Secășeni.

Terminându-se mărturisirea, Preoții Vasile Crețu — Ciclova-Montană și Gheorghe A. Milovan-Măidan cetesc Ceasurile.

Sfânta Liturghie a Darurilor celor mai înainte sfințite a fost săvârșită de Duhovnicul tracului și de cei doi preoți de mai sus, ajutați de Diaconul protopopes Simion Bătea.

La priceasnă Păr. Gheorghe A. Milovan din Maidan într'o succintă meditație, respective predică, dezvoltă citatul: „Și cine mănâncă din pâinea aceasta viu va fi, în veci”. (Ioan VI, 51).

Predicatorul prin cuvinte frumoase, cu texte biblice bine alese și cu o analiză puternică și temeinică, arată marea însemnătate și puterea sfințitoare a Sfintei Taine a Cuminăcăturii, insistând ca preoții să o săvârșească cu cea mai mare conștiinciozitate, întru cât este o cinste pe care nici ingerii nu o au.

Terminându-se predica, preoții în frunte cu Prea Onor. Domn Protopop se împărtășesc cu trupul lui Iristos.

Se trece apoi într'una din sălile școlii primare din loc, unde P. O. Domn Protopop bineventând preoțimea adunată, deschide ședința propriu zisă, dând cuvântul Păr. Lazăr Ștefan — Goruia, care își cetește conferința: „Personalitatea preotului în zilele de astăzi”. Astăzi numai biserica poate schimba fața lumii prin preoții săi, spune conferențiarul, dacă aceștia vor fi pătrunși de înalta lor chemare. Biserica a învins și va învinge!

A doua conferință este a Păr. Gheorghe Pleavă — Forotic, care dezvoltă meditația:

„Faceți fapte vrednice de pocăință!”. Ilustrează cazurile de pocăință din Sfta Scriptură care sunt și servesc spre îndreptare tuturor.

Critica o face Păr. P. Bernaz, care propune, iar conferința aprobă cu aclanațiuni, să se aducă laudă protocolară preoților cari au predicat și au conferențiat astăzi.

În continuare se dă citire mai multor ordine primie dela Vener. Cons. Eparhial; se interpretează și se iau la cunoștință.

Prea Onoratul Domn Protopop închide ședința la ora 2 și jum. urând preoților o muncă rodnică în ogorul Domnului, „căci secerișul este mult iar secerători puțini”.

Monitorul oficial Nr. 96/945 publică decizia Nri 22508/1945 a Ministerului Cultelor cu privire la recunoașterea numelui P. S. Sale arhierelui vicar patriarhal *Athanasie Dincă de episcop-locotenent* a reinființatei *episcopii a Râmnicului*, care va aparține Mitropoliei Ungro-Vlahiei. Instalarea P. S. Sale s'au făcut la 26 Aprilie a. c.

P. C. Protopopi sunt rugați a răspunde la ordinul nostru în legătură cu numele proprietarilor de stupi.

Cu ziua de 9 Mai a. c. Germania a fost înfrântă depunând armele și arătând victoria trupelor aliate. Astfel au încetat ostilitățile în Europa.

PARTEA OFICIALĂ

NOTĂ OFICIALĂ

Nr. 2411 Ex. 1945.

Se atrage atențiunea Prea Cucernicilor Protopopi și Cucernicilor Preoți ca până cel mai târziu la **data de 15 Iunie a. c.** să înainteze Consiliului eparhial toate socoțile bisericesti restante pe anul 1944.

Intrucât până la această dată nu vor fi înaintate, preoților li-se va reține salariul aplicându-li-se și alte sancțiuni disciplinare.

Caransebeș la 11 Mai 1945.

Episcop:
† **VENIAMIN**

Secretar eparhial:
Pr. Petru Toma

"PÂRVOVANA"

Institut de credit și economii ca societate pe acții în Pârvova în lichidare.

Capital Lei 605.000. — Reg. Bancar Nr. 16/1935 Rezerve Lei 550.000.

Convocare

Operațiunile de lichidare fiind terminate conform art. 54 aliniatele 5-14 din decretul lege Nr. 89 din Monitorul Oficial Nr. 41 din 18 Februarie 1943, toți acționarii sunt invitați de a lua parte la adunarea generală extraordinară a institutului "Pârvovana" Institut de credit și economii ca societate pe acții în Pârvova în lichidare, care se va ține în Pârvova la 27 Mai 1945 orele 11 a. m. în localul institutului:

Ordinea de zi

1. Deschiderea adunării generale extraordinare.
2. Designarea unui notar și a doi acționari pentru verificarea procesului verbal.
3. Raportul lichidatoarei.
4. Raportul Consiliului de Cenzori.
5. Aprobarea bilanțului gestiunii până la 30 Aprilie 1945.
6. Bilanțul de terminare lichidării și hotărârea asupra împărțirii rezultatului între acționari.
7. Depozitarea registrelor și dispunerea pentru radierea firmei.

"Pârvovana",
Inst. de credit și econ. s. p. a.
în lichidare
Lichidator:

"Banca Poporală",
Inst. de cred. și econ. s. p. a. Caransebeș.

N. B. Domnii acționari cari doresc a participa cu vot decisiv în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile eventual și plenipotențele la casa institutului cu 3 zile înainte de adunarea generală extraordinară.

Redactor responsabil Pr. ILIE V. CAMPANU revizor eparhial

Prima Cassă de Păstrare din Caransebeș S. P. A.

Capital vărsat Lei 5,000.000

In Lichidare

Convocare

Domnii acționari ai Primei case de păstrare din Caransebeș societate pe acții în lichidare sunt invitați la a

68-a Adunare generală ordinară

care se va ține în Caransebeș, la **25 Mai 1945 orele 11 a. m.** în localitățile institutului din Str. Ep. Popasu 19.

ORDINEA ZILEI:

1. Raportul Lichidatorului, al Consiliului de Cenzori și prezentarea conturilor de fine de an.

2. Aprobarea bilanțului și contului de profit și pierdere și descărcarea Lichidatorului și al Consiliului de Cenzori și gestiunea lor pe anul 1944.

3. Fixarea remunerației a Consiliului de Cenzori pe anul 1944 conf. art. 25 a statutelor.

4. Alegerea Consiliului de Cenzori.

Dacă în ziua hotărâtă nu se întrunește numărul de acționari și capitalul cerut de lege și statute, adunarea se arpană pentru ziua de 28 Mai 1945 ora 11 a. m. în același local, cu aceeași ordine de zi, când se va hotări oricare ar fi numărul de acționari și partea de capital reprezentată.

Conform art. 28 din statutele institutului: „acționarii cari vreau să ia parte la adunarea generală trebuie să depună acțiunile lor cu 5 zile înainte de întrunire la casa societății.

Caransebeș, la 30 Aprilie 1945.

Lichidatorul

Prima Cassă de Păstrare din Caransebeș S. P. A.

Capital vărsat Lei 5,000.000.

In Lichidare

Convocare

Domnii acționari ai Primei Case de Păstrare din Caransebeș societate pe acții în lichidare sunt invitați la

Adunarea generală extraordinară

care se va ține în Caransebeș la **25 Mai 1945, orele 11^{1/2} a. m.**, în localul institutului din strada Episcop Popasu Nr. 19

ORDINEA DE ZI:

1. Ridicarea stării de lichidare și reconstituirea capitalului.

2. Alegerea Consiliului de Administrație.

3. Alegerea Comisiei de Cenzori.

4. Delegarea unui reprezentant al societății pentru îndeplinirea formalităților legale în legătură cu ridicarea stării de lichidare.

Dacă în ziua hotărâtă nu se întrunește numărul de acționari și capitalul cerut de lege și statute, adunarea se amână pentru ziua de 28 Mai 1945, ora 11^{1/2} a. m. în același local, aceeași ordine de zi, când se va hotări oricare ar fi numărul de acționari și partea de capital reprezentate.

Conform art. 28 din statutele societății: „acționarii cari vreau să ia parte la adunarea generală trebuie să depună acțiunile lor cu 5 zile înainte de întrunire la casa societății.

Caransebeș 20 Aprilie 1945.

Lichidatorul

Tiparul Tipografiei Diecezane Caransebeș